

Затверджено Вченою Радою ОНУ
імені І.І. Мечникова
від "20" грудня 2016 р. № 4

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

Кафедра політології

Проректор з науково-педагогічної роботи

Хмарський В.М.

" 11 "

2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи політичної глобалістики

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти III доктор філософії

Спеціальність 052 - Політологія

(код і назва спеціальності (тей))

Інститут/факультет: Факультет Міжнародних відносин, Політології та Соціології
(назва інституту, факультету)

2020 — 2021

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни
« Основи політичної глобалістики» .
(назва навчальної дисципліни)

Розробники: (вказати прізвища, наукові ступені, вчені звання та посади розробників).
Попков Василь Васильович, доктор філос. наук, професор

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри політології

Протокол № 1 від. "4" вересня 2020 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Попков В.В.)
(прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) _____ факультету МВПС

Протокол № 1 від. "9" вересня 2020 р.

Голова НМК

(підпис)

(Хорошилов О.І.)
(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № _____ від. "   " _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

_____
(підпис)

(   )
(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № _____ від. "   " _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

_____
(підпис)

(   )
(прізвище та ініціали)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>вечірня форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 залікових модулів – змістових модулів – ІНДЗ* – _____ (вид завдання)	Галузь знань _____ (шифр і назва) Спеціальність 052- “політологія” (код і назва) Спеціалізації: _____ (назва) Рівень вищої освіти: PhD	Вибіркова дисципліна	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		1-й	1-й
		<i>Семестр</i>	
		2-й	2-й
		<i>Лекції</i>	
		16 год.	16 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		14 год.	14 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		60 год.	60 год.
		у т.ч. ІНДЗ*: - год.	
Форма підсумкового контролю: залік			

* – за наявності

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - ознайомити аспірантів з теорією політичної глобалістики, сприяти формуванню в них політичної культури, адекватної глобальним викликам ХХІ століття.

Завдання Основним завданням в цьому курсі є систематизація та розкриття основних категорій політичної глобалістики, вивчення основних теоретичних концепцій, що дозволяють аналізувати глобальне сьогодення і моделювати глобальне майбутнє.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання. Відповідно до Освітньо-наукової програми спеціальності 052 - "Політологія", очікуваними результатами вивчення дисципліни здобувачами вищої освіти є наступні:

Знання	<p>ПРЗ 01. Знати на поглибленому рівні нормативну та позитивну політичну теорію, політичний аналіз, порівняльну та прикладну політологію та володіти категорійно-понятійним та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової політичної науки.</p> <p>ПРЗ 02. Знати основні методики, ефективні стратегії і методи теоретичних та емпіричних досліджень політичних систем та зовнішньої політики держав з урахуванням новітніх кількісних та якісних методів обробки та представлення інформації;</p> <p>ПРЗ 03. Знати основні етапи, умови та засоби формування та реалізації внутрішньої політики України, країн Західної Європи, Північної Америки (інших регіонів світу) з урахуванням необхідності використання набутих знань у дослідницькій діяльності</p> <p>ПРЗ 04. Знати основні етапи формування міжнародних відносин та зміни геополітичного балансу сил з урахуванням необхідності їх використання у дослідницькій діяльності;</p>
Уміння	<p>ПРУ 02. Уміти комплексно застосовувати широкий спектр політологічних понять, теорій і методів до аналізу владно-політичних відносин політичних акторів, інститутів та ідей відповідно до певного історичного або сучасного контексту.</p>
Автономія і відповідальність	<p>ПРА 02. Мати системний науковий світогляд та філософсько-культурний кругозір, який включає розвинене критичне мислення, професійну етику та академічну доброчесність, повагу різноманітності та мультикультурності</p>

Компетентності:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі політології під час здійснення професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК03.Готовність до самокритики та саморозвитку, підвищення наукового і культурного кругозору рівня здобувача наукового ступеня доктора філософії
Спеціальні (фахові) компетентності	СК01.Здатність засвоїти основні концепції, історію та сучасний стан розвитку наукової літератури із політичних наук. СК04.Здатність розробляти комплексний підхід до дослідження глобальних економічних і соціально-політичних тенденцій, поточних

ті (СК)	<p>явищ і процесів політичного життя країни, міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.</p> <p>СК05.Здатність аналізувати причинно-наслідкові зв'язки, умови і тенденції розвитку, моделювати певні об'єкти політичної реальності заради визначення або уточнення їх характеристик та раціоналізації засобів впливу на них, прогнозувати зміни розташування сил у політичному полі та можливі події внутрішнього та міжнародного життя</p> <p>СК06.Здатність проводити власне наукове дослідження, результати якого матимуть наукову новизну, теоретичне та практичне значення для розв'язання комплексних проблем у галузі політичних наук, у тому числі уможливають застосування методів проведеного аналізу для інших досліджень.</p>
---------	---

2. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Інституціональні фактори глобального політичного процесу.

Тема 1. Предмет, та методи політичної глобалістики.

Розкривається визначення політичної глобалістики як науки про цілісний універсальний підхід до аналізу світових політичних процесів в їх взаємозв'язку і зумовленості основними факторами світового розвитку. Наводиться класифікація основних глобальних проблем як інтер-соціальних, натур-соціальних, антропо-соціальних. Аналізуються основні методологічні підходи. Особлива увага приділяється принципу синергетики. Викладається зміст трьох парадигм в оцінці глобальних проблем сучасності: оптимістичній, критичній і песимістичній. Дається загальна характеристика основних факторів глобальних змін.

Тема 2. США як фактор глобального політичного процесу.

Розглядаються основні причини формування однополюсності світу кінця ХХ - початку ХХІ століття. Аналізуються основні сфери посилення гегемонізму США в глобальному середовищі: сфера економічного домінування, військово-стратегічна сфера, сфера інформаційно-культурного впливу. Глобальні наслідки цього явища. Основні причини формування багатопольярного світу в ХХІ ст.

Тема 3. Ідеологія, та стратегія американського лідерства.

Аналізуються погляди основних американських теоретиків та ідеологів в оцінці глобальної місії США. Аналізуються принципи сучасної глобальної стратегії США, новий модус поведінки наддержави в 20-і роки ХХІ в. Аналіз міжнародних оцінок ролі США в глобальному світі. Аналіз внутрішньополітичних (соціально-психологічних) обмежувачів американського гегемонізму, що виявилися в наростанні ізоляціоністських настроїв в самих США. Аналіз зовнішньополітичних та зовнішньоекономічних обмежувачів в різних регіонах світу і різних сферах глобальної економіки.

Тема 4. Інституціональні характеристики процесу глобалізації.

Дається визначення глобалізації, аналізуються три фази глобалізації (етап ХІХ - початку ХХ століття, етап кінця ХХ століття - початку ХХІ століття, сучасна фаза). Особливості другого етапу глобалізації. Договірний процес. Зняття бар'єрів на шляху переміщення капіталу і торгових потоків. Формування політико-економічного ядра другої

фази глобалізації. Сутність «глокалізації». Взаємозв'язок монополярності і глобалізму в стратегії США. Американська еліта: радикальний і еволюційний підхід до процесу глобалізації. Г. Фрідман, Дж. Розенау, А. Гідденс. Пізній З. Бжезинський. Боротьба «мондіалізму» і «нового ізоляціонізму»

Тема 5. Основні напрями критики ідеології глобалізму.

Аналізуються основні напрями критики глобалізму. Критика з боку прихильників ідеології суверенних держав. Критика з боку ідеологів збереження національної ідентичності. Критики глобалізації як міфології. Аналіз кризових процесів в ядрі глобалізації. Оцінка небезпеки глобалізованого фінансового капіталу. Критика глобалізації з боку американських нео-ізоляціоністів. Політика Д. Трампа. Критика глобалізації з боку «лівих». Сприйняття глобалізації як «акселератора» світових диспропорцій: фінансових, політичних, соціальних, гуманітарних. Проблема дестабілізації більшості держав. Фактор посилення диспропорцій у світовій торгівлі. Проблема посилення релігійного екстремізму, націоналізму, неофашизму, еко-екстремізму. Аналіз ідеології і практики антиглобалістських рухів. Сутність альтерглобалізму. Релігії і культури Сходу як парадигма «іншого шляху». Ісламська і китайська версії глобалізації. Рассел, Гроф, Ласло: філософія «духовного глобалізму».

Змістовний модуль 2.

Глобальні проблеми сучасності. Інтерсоціальний аспект.

Тема 6. Хаотизація існуючої світової спільноти як глобальна проблема сучасності.

Основні причини поступової втрати державами своєї ідентичності. Громадянське суспільство і держава. Проблема “розмивання” політичних кордонів держав. Вплив нових економічних факторів. Етнічний фактор. Аналіз регіональної ситуації. Проблема планетарного майбутнього в умовах зростаючого хаосу. Ресурс національних держав і міжнародних структур для протидії глобальним хаотичним процесам. Проблема вироблення нової міжнародної етики, планетарної свідомості, стратегій «управління ризиками».

Тема 7. Поглиблення соціальної диференціації: загроза глобальних потрясінь.

Проблема диспропорційного розвитку глобальних «Півночі» і «Півдня». Основні показники диспропорційності: частка в світовому ВВП, участь у світовій торгівлі, частка в світових валютних потоках. Поведінка сучасної світової еліти. Проблема погіршення життєвих умов життя більшості населення планети. Загострення проблеми соціальної допомоги: глобальні наслідки.

Тема 8. Глобальні наслідки демографічної динаміки ХХІ ст.

Радикальні зміни в демографічній географії. Зміни політики в сфері імміграції. Соціально-економічний вимір глобальних демографічних процесів. Небезпеки і способи вирішення наслідків демографічного вибуху і демографічної інтервенції по лінії «Південь-Північ».

Тема 9. Пошук культурно-цивілізаційної ідентичності: глобальний вимір.

Проблема деструктивних наслідків модернізації. Звернення до традиційних ідентичностей і фундаменталізму. Від «зіткнення ідеологій» до «зіткнення цивілізацій».

Нова конструкція світу в епоху «постмодерну». Трансгуманізм і проблема «постлюдського майбутнього».

Тема 10. Науково-технічний прогрес: глобальні можливості та глобальні проблеми.

Великий фактор змін. Сутність інформаційної цивілізації. Інформатика. Моделювання молекулярних і квантових комп'ютерів. Зростаюча інтенсивність ЕОМ і мозок сучасної людини. Нанороботи: можливості сканування людського мозку і створення інтегрального комп'ютера. Практична можливість стирання межі між людською думкою і її технологічними втіленнями. Величезний суспільно-політичний потенціал Інтернету. Універсальні функції андроїдів. Можливості оптично-волоконних технологій. Необмежений доступ до знань і необмежені можливості маніпуляції. Можливість тотальної автоматизації виробництва і торгівлі. Революція в медицині. Створення генетично модифікованих продуктів харчування: усунення масового голоду, але провокування нових екзистенційних проблем людства. Перспективи трансгуманізму і сучасні антиутопії (Ф. Фукуяма, Ю. Харарі та ін.)

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Інституціональні фактори глобального політичного процесу.										
Тема 1. Предмет, та методи політичної глобалістики.		1	2		6					
Тема 2. США як фактор глобального політичного процесу.		2	2		6					
Тема 3. Ідеологія, та стратегія американського лідерства.		1			6					
Тема 4. Інституціональні характеристики процесу глобалізації.		2			6					
Тема 5. Основні напрями критики ідеології глобалізму.		2	2		6					
Разом за змістовим модулем 1	44	8	6		30					
Змістовий модуль 2. Глобальні проблеми сучасності. Інтерсоціальний аспект.										

Тема 6. Хаотизація існуючої світової спільноти як глобальна проблема сучасності.		2	2		6					
Тема 7. Поглиблення соціальної диференціації: загроза глобальних потрясінь.		1	2		6					
Тема 8. Глобальні наслідки демографічної динаміки ХХІ ст.		1	2		6					
Тема 9. Пошук культурно- цивілізаційної ідентичності: глобальний вимір.		2	2		6					
Тема 10. Науково- технічний прогрес: глобальні можливості та глобальні проблеми.		2			6					
Разом за змістовим модулем 2	46	8	8		30					
ІНДЗ*										
Усього годин	90	16	14							

* – за наявності

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Політична глобалістика: предмет та методологія. Основні підходи до аналізу глобальних проблем.	6
2	Перехід до многополярності — конфлікти та компроміси .	6
3.	Ідеологія американського гегемонізму та політичні реалії ХХІ ст.	6
4.	Глобалізація як фактор глибокої трансформації світової спільноти.	6
5.	Основні аргументи критиків глобалізму. Антиглобалістський рух.	6
6.	Посилення хаотичних процесів у світі. Перспективи протидії світовому хаосу	6
7.	Фактор нерівності як глобальна проблема ХХІ ст.	6
8.	Демографічний "вибух" Півдня та його глобальні наслідки.	6
9.	Пошук нової ідентичності у глобальній спільноті.	6

10		Соціальні, ментальні та персоналістичні наслідки науково-технічної революції.	6
11		Системний аналіз основних факторів зростання хаотичних процесів у світі.	6
12		Системний аналіз динаміки зростання соціальної нерівності у кінці XX – початку XXI століття	6
13		Системний аналіз глобальних соціально-політичних наслідків «демографічного вибуху» кінця XX – початку XXI століття	6
14		“Культурно-цивілізаційна ідентифікація України у сучасному глобальному просторі”.	2
15		“Україна на тлі глобального науково-технічного прогресу”	2

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет, та методи політичної глобалістики	2
2	США як фактор глобального політичного процесу.	2
3	Основні напрями критики ідеології глобалізму	2
4	Хаотизація існуючої світової спільноти як глобальна проблема сучасності	2
5	Поглиблення соціальної диференціації: загроза глобальних потрясінь.	2
6	Глобальні наслідки демографічної динаміки XXI ст.	2

7	Пошук культурно-цивілізаційної ідентичності: глобальний вимір	2
---	---	---

7. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Огляд та порівняльний аналіз джерел щодо концепцій сучасної політичної глобалістики.

8. Методи навчання

- А) Лекційний;
- Б) Захист рефератів з курсу «Основи політичної глобалістики»

9. Методи контролю

- А) Поточний контроль.
- Б) Модульний контроль
- В) Підсумковий контроль.

Питання для модульного контролю (1).

1. Політична глобалістика і поточна політика: проблема їх взаємозв'язку
2. Чи здатне людство уникнути глобальної катастрофи?
3. Що дозволило США вийти переможцями з «гонки великих держав» ХХ століття?
4. Логіка само-обґрунтування американського гегемонізму. Глобальні наслідки.
5. Обмежувачі гегемонізму США. Посилення тенденцій до багатополлярності.
6. «Плюси» і «мінуси» глобалізації.
7. Опишіть поведінку «ядра» і «периферії» в процесі глобалізації.
8. Які аргументи висувають критики глобалізму?
9. Що стимулює антиглобалістські настрої?
10. Чи можлива альтернатива глобалізації?

Питання для модульного контролю (2).

1. Основні фактори глобальної хаотизації.
2. Можливості глобальної стабілізації в умовах глобальної нестабільності.
3. Проблема глобальної нерівності: економічний, політичний і моральний аспекти.
4. «Демографічний вибух» і «демографічний провал» як проблеми глобального Півдня і глобальної Півночі.
5. Нові культурно-релігійні ідентичності та сучасний глобалізм.
6. Сутність інформаційної цивілізації
7. Перспективи та загрози технотронної ери.

9. Питання для підсумкового контролю

1. Політична глобалістика і сучасна політика.
2. Політична глобалістика в системі соціально-політичних наук
3. Чи має людство можливість уникнути глобальної катастрофи? Які існують важелі для цього?
4. Основні фактори формування і трансформації монополярного світу.
5. Логіка самообґрунтування американського гегемонізму. Глобальні наслідки.
6. Обмежувачі гегемонізму. Як зміниться глобальне співтовариство, якщо завалиться монополярність?
7. Фактор глобалізації як парадигма і глобальна проблема сучасності
8. «Плюси» і «мінуси» глобалізації.
9. Опишіть поведінку «ядра» і «периферії» глобалізації.
10. Які аргументи висувають критики глобалізму?
11. Що стимулює антиглобалістські настрої?

12. Чи можлива альтернатива процесу глобалізації?
13. Антиглобалізм і альтерглобалізм: сучасне прочитання.
14. Посилення хаотичних процесів в світі і можливості формування нового світоустрою.
15. Якою мірою проблема зростаючих хаотичних процесів усвідомлюється сучасними політиками, і які існують перспективи глобальної стабілізації?
16. Проблема глобальної нерівності: економічний, політичний і моральний аспекти.
17. “Демографічний вибух” і “демографічний спад” як реалії глобального Півдня і Півночі.
18. Нові ідентичності та сучасний глобалізм.
19. Проблема взаємини цивілізацій в ХХІ столітті.
20. Майбутність людини в умовах глобальної науково-технічної революції.

10. Розподіл балів, які отримують слухачи

Орієнтовний приклад для заліку

Поточний контроль									Модульний контроль	Сума балів
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		100

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів

Орієнтовний приклад для екзамену

Поточний контроль			Модульний контроль 1	Модульний контроль 2	Підсумковий контроль	Сума балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3				
						100

Приклад оцінювання курсової роботи (проекту)

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до _____	до _____	до _____	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D		
60-69	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	

11. Методичне забезпечення

1. Василенко И.А. Политическая глобалистика: Учеб. пособие для студентов вузов. - М.: Логос, 2000. - 358 с. - (Учебник для XXI в.). - Библиогр.: с. 345-347 и в конце гл. ISBN 5-88439-054-8
2. Глобалистика: Энциклопедия/ Гл. ред. И.И. Мазур, А.Н. Чумаков; Центр научных и прикладных программ «Диалог». – М.: ОАО Издательство «Радуга», 2003. – 1328 с.
3. Глобальні модерності / За редакції М. Фезерстоуна, С. Леша, Р. Робертсона; пер. с англ. - К.: Ніка-Центр, 2008. - 400 с.
4. Попков В.В. Предмет политической глобалистики / В.В. Попков. - Одеса, «Освіта України», 2015. - 32 с.

12. Рекомендована література

Основна

1. Бжезинский З. Великая шахматная доска. / З. Бжезинский [пер. с англ.] – М.: МО, 1998. – 228 с.
2. Бжезинский З. Выбор: мировое господство или глобальное лидерство / З. Бжезинский [пер. с англ.] – М.: МО, 2006. – 288 с
3. Бжезинский, З. Стратегический взгляд / З. Бжезинский [пер. с англ]. - М.: АСТ, ISBN 978-5-17-078247-5., 2013. - 285 с.
4. Валлерстайн И. Конец знакомого мира: Социология XXI в. / И. Валлерстайн [пер. с англ.]. - М.: Логос, 2003. - 355 с.
5. Делягин М.Г. Драйв человечества. Глобализация и мировой кризис/ Михаил Делягин. – М.: Вече, 2008. – 528 с.
6. Зиновьев А.А. Глобальный человек / А.А. Зиновьев. – М.: ЭКСМО, 2003. – 448 с.
7. Лебедева М.И. Мировая политика./ М. Лебедева. – М., 2006 – 409 с.
8. Мартин Г. П. Шуманн Х. Западная глобализации./ Г. Мартин, Х. Шуманн [пер. с нем.]. – М., 2001 – 376 с.
9. Панарин А.С. Глобальное политическое прогнозирование./ А. Панарин – М., 2000 – 372 с.

Додаткова

1. Андрійчук Т. С. Партисипаторна та деліберативна демократія в сучасному політичному дискурсі // Політичне життя. - 2019, №1. - С. 45-51
2. Антюхова Е. А. Образование в политике мягкой силы США // Полис. Политические исследования. - 2019, № 2. - с. 123-136.
3. Арбатова Н. К. Стратегическая автономия Европейского Союза: реальность или благое пожелание? // Полис. Политические исследования. 2019. № 6. - С. 36-52.
4. Арбатов А. Г. Диалектика Судного дня: гонка вооружений и их ограничения // Полис. Политические исследования. - 2019, № 3. - с. 27-28.
5. Ахременко А. С., Горельский И. Е., Мельвиль А. Ю. Как и зачем измерять и сравнивать государственную состоятельность разных стран мира? Теоретико-методологические исследования // Полис. Политические исследования. - 2019, № 2. - с. 8-23
6. Благовещенский Ю. Н., Сатаров Г. А. Сетевое моделирование массового политического сознания // Полис. Политические исследования. - 2019. № 5. - С. 96-118.
7. Богатуров А. Д. Китайский угол в миросистемном управлении // Полис. Политические исследования. - 2019, № 5. - С. 85-95.

8. Браїло А. В. Соціально-економічний розвиток країн арабської регіональної системи та “арабська весна” як каталізатор революції ісламізму на Великому Близькому Сході. - Політичне життя. - 2019, №1. С. 68-73
9. Виноградов А. В., Рябов А. В. Политические системы постсоветских стран и Китая в процессе межсистемной трансформации // Полис. Политические исследования. - 2019, № 3. - с. 69-86.
10. Галларотти Д. М. Как измерять мягкую силу в международных отношениях // Полис. Политические исследования. - 2020, №1. - С. 89-103.
11. Гаман-Голутвина О. В., Никитин А. И. Чугров М.С. Мир и политика сквозь призму научных форумов // Полис. Политические исследования. - 2019, № 3. - с. 87-106.
12. Гаман-Голутвина О. В. Преодолевая методологические различия: споры о познании политики в эпоху неопределенности // Полис. Политические исследования. - 2019, № 5. - с. 19-42
13. Гринин Л. Е., Коротаев А. В. Политические аспекты современного исламизма (81-94) // Полис. Политические исследования. - 2019, № 6. С. 81-94.
14. Ильин М. В. Вновь о причинах эволюции // Полис. Политические исследования. - 2020, №1. - С. 104-113
15. Караганов С. А. Уход военного превосходства Запада и геэкономика // Полис. Политические исследования. - 2019, № 6. - С. 8-21.
16. Кириченко Э. В. Экспортный контроль как инструмент поддержания лидерства США в меняющемся мире // Полис. Политические исследования. - 2020, №1. - С. 74-88.
17. Кравченко С. А. Спираль усложнения насилия: востребованность гуманистической политики // Полис. Политические исследования. - 2019, № 5. - С. 43-55.
18. Кукалець О. Є., Вплив економічних чинників на формування образу КНР в Європі // Політичне життя. – 2019, №3. - С. 114-121
19. Лапкин В. В. Глобальная интерлюдия: от униполярной дисфункции к новому миропорядку // Полис. Политические исследования. - 2019, № 6. - С. 128-144.
20. Лебедева М. М., Кузнецов Д. А. Трансрегионализм — новый феномен мировой политики // Полис. Политические исследования. - 2019, № 5. - С. 71-84.
21. Літвін Л. А. СУЧАСНІ ГЕОПОЛІТИЧНІ КОНЦЕПЦІЇ: ВИСНОВКИ ДЛЯ УКРАЇНИ // ПОЛІТИЧНЕ ЖИТТЯ. – 2019, №4. - С. 109-115
22. Майніна М. С. АСОЦІАЦІЯ УКРАЇНА-ЄС: ПОЛІТИЧНІ ЗАГРОЗИ ТА ЕКОНОМІЧНІ МОЖЛИВОСТІ // ПОЛІТИЧНЕ ЖИТТЯ. – 2019, №4. - С. 116-122.
23. Неклесса А. И. Мускулы войны и нервыт мира: гибридная метаморфоза. Методологические и прогностические аспекты постсовременного общежития // Полис. Политические исследования. - 2019, № 4. - С. 149-164.
24. Нефедов С. А. Причина и смысл революций: версия Николая Розова. Полис. Политические исследования. - 2019, № 6. - С. 159-164.
25. Перепелиця Н. О. Побудова сильної держави в концепції Френсіса Фукуями // Політичне життя. - 2019, №3. - С. 44-49
26. Попков В.В. Реванш Востока. Соотношение Запада и Востока в глобальных геополитических трансформациях (конец XX – начало XXI века) / В. Попков – Харьков: Бурун-книга, 2010 – 128 с.
27. Попков В.В., Попкова Е.В., Аль-Кузаи Джабер Сакран. Историко-цивилизационная методология А. Тойнби и современный глобальный политический процесс / В.В. Попков, Е.В. Попкова, Аль-Кузаи Джабер Сакран. - Одеса: «Освіта України», 2015. - 288 с.
28. Попков В.В., Попков В.В. (младший). Цивилизационные аспекты глобального политического процесса. Исламский фактор. - Одеса: «Освіта України», 2018. - 84 с.
29. Розов А.С., Пустовойт Ю. А., Филиппов С. И., Цыганков В. В. Революционные волны второй половины XX в.: взаимосвязь геополитики, насилия и легитимности // Полис. Политические исследования. - 2019, № 2. - с. 24-40.

30. Савин Н. Ю. Между субстанцией и процедурой: две традиции в делиберативной демократической теории // Полис. Политические исследования. - 2019, № 4. - с. 26-39.
31. Сергеев В. М., Казанцев А. А., Медведева С. М. Территориальная неоднородность глобализации и порождаемые ею типы конфликтов // Полис. Политические исследования. - 2020, №1. - С 44-61.
32. Сорокина В. С. Инсценирование политической реальности // Полис. Политические исследования. - 2019, № 6. - С. 145-158.
33. Тихоненко І. В. Цифрова дипломатія як інструмент зовнішньої політики США у ХХІ столітті // Політичне життя. - 2019, №1. - С. 85-90.
34. Тойнби А. Дж. Постигение истории. Сборник. /А. Тойнби (Пер. с англ.) – М.: Айрис-пресс, 2004. – 640 с.
35. Тойнби А. Дж. Цивилизация перед судом истории. Мир и Запад./ А. Тойнби, (пер. с англ.) – М.: АСТ, 2011 – 318 с.
36. Торкунов А. В. Международные исследования: хаос или плюрализм? // Полис. Политические исследования. - 2019, № 5. - С. 7-18.
37. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций. / С. Хантингтон (пер. с англ.) – М.: АСТ, 2003 – 603 с.
38. Харари Ю.Н. Homo Deus. Краткая история будущего / Юваль Ной Харари; пер. с англ. - М: Синдбад, 2019. - 496 с.
39. Холодковский К. Г. Свобода vs безопасность? Европа и массовая иммиграция //Полис. Политические исследования. - 2019, № 2 - с 79-91.

13. Електронні інформаційні ресурси

Інтернет-ресурси в системі, «Google» за тематикою: «Глобалістика», «Політична глобалістика», «Глобальні проблеми сучасності»